

FIZIKALNI PROBLEMI V FILMIH

Predstavitvena naloga pri predmetu Fizika

Ljubljana, dne 29.11.2010

Avtorica: Metka Mesojedec
Kontakt: metka.mesojedec@gmail.com

BATMAN – Padec z zgradbe

Ime filma/leto:

Batman/1989

Spletne strani filma:

<http://www.imdb.com/title/tt0096895/>

<http://www.megavideo.com/?v=QDFKUCH4>

Opis filma:

Batman je človeški netopir, ki se v mestu Gotham City bori proti zlobnežu Jokerju, možu s spačenim obrazom, in polnim zlobe, z zvitim načrtom o prevzemu mesta. Ljubka Vicky Vale, foto-novinarke, ki je za svoje delo prejela nagrado, si neznansko želi odkriti kdo je skrivnostni Batman, a se pri tem znajde v nevarnosti. Bo torej Batmanu uspelo rešiti mesto pred Jokerjem in obenem osvojiti srce prisrčne novinarke Vicky?

Naslov scene filma:

Padec z zgradbe

Časovni interval na filmskem izrezku:

1:53:40 – 1:54:10

Fizikalni pojmi:

Prosti pad

Pospešek

II. Newtonov zakon

Opis scene:

Pri Batmanu gre za prosti pad. Njegova glavna lastnost je, da nima nobenih nadnaravnih moči, pri tem pa mu fizika ne gre na roke.

ANALIZA PROBLEMA

Poraja sem nam vprašanje, ali bi Batman in dekle res preživela prosti pad zaustavljen z vrvjo?

a.) Kolikšna je hitrost in koliko poti opravita Batman in dekle med prostim padom?

Prosti pad je enakomerno pospešeno gibanje teles brez lastnega pogona, pri katerem na telo deluje teža. Batman in dekle visita s stavbe, ki je visoka približno 2 km. Po prostem padu se naglo oziroma sunkovito ustavita. Na posnetku smo ocenili, da Batman in dekle padata približno 14 sekund.

Če zanemarimo (ne upoštevamo) sile zračnega upora, pri padu dosežeta hitrost:

$$v = g \times t = (9,81 \text{ m/s}^2) \times 14 \text{ s} = \mathbf{137\text{m/s}}$$

v ..... hitrost pada

g ..... zemeljski težni pospešek (9,81 m/s²)

t ..... čas padanja (14 s)

Pri tej hitrosti bi opravila

$$s = (g \times t^2) / 2 = (9,81 \text{ m/s}^2 \times (14\text{s})^2) / 2 = \mathbf{960\text{m}} \text{ poti.}$$

b.) Ali pri prostem padu dosežeta tako veliko hitrost in kolikšen je pospešek pri padu?

Preverimo ali lahko ob upoštevanju zračnega upora Batman in dekle skupaj sploh dosežeta takšno hitrost. Ocenimo površino Batmana in dekleta na 1,2 m² in koeficient upora C=1.1 (ploščca). Potem je sila upora pri padanju v zraku enaka:

$$F_u = C \times \rho_0 \times S \times v^2 = 1.1 \times 1.2 \text{ kg/m}^3 \times 1.2\text{m}^2 \times (137\text{m/s})^2 = \mathbf{30\ 000\ N.}$$

Vidimo, da bi bila sila upora pri takšni hitrosti znatno večja od teže Batmana in dekleta (F_t = m×g=1350 N).

Oznake:

F_t ..... teža telesa

F_u ..... sila upora

m ..... masa telesa (135 kg)

C ..... koeficient upora (1.1)

ρ₀ ..... gostota zraka (1,2 kg/m³)

S ..... največji presek telesa

v ..... hitrost pada (137 m/s)

Dejansko hitrost, s katero padata tik preden se ustavita, dobimo iz enačbe:

$$\begin{aligned} \mathbf{F}_g - \mathbf{F}_u &= \mathbf{0} \\ \mathbf{F}_t &= \mathbf{F}_u \\ m \times g &= C \times \rho_0 \times S \times v^2 \end{aligned}$$

Izrazimo hitrost:

$$\begin{aligned} v^2 &= m \times g / C \times \rho_0 \times S = (135\text{kg} \times 9,81\text{m/s}^2) / (1,1 \times 1,2\text{kg/m}^3 \times 1,2\text{m}) \\ v &= \mathbf{29\text{ m/s}} \end{aligned}$$

Predpostavimo torej, da je masa Batmana in dekleta 135 kilogramov in da se ustavita v 0,1 sekundi. Iz definicije pospeška lahko izračunamo velikost pospeška pri zaustavljanju z vrvjo:

$$\begin{aligned} \mathbf{a} &= \Delta v / t = 29\text{ m/s} / 0,1\text{s} \\ \mathbf{a} &= \mathbf{290\text{ m/s}^2} \end{aligned}$$

c.) Kolikšna je sila, s katero vrv deluje na telo?

Za izračun velikosti sile, s katero vrv deluje na Batmana in dekle, uporabimo II. Newtonov zakon:

$$\begin{aligned} \mathbf{F} &= m \times a \\ F &= 135\text{kg} \times 290\text{ m/s}^2 \\ \mathbf{F} &= \mathbf{39\text{ kN}} \end{aligned}$$

KOMENTAR NA ANALIZO PROBLEMA

Prosti pad naglo zaustavi vrv, ki pa pri obremenitvi ne počí. Vrv s premerom nekje 8 mm naj bi imela maksimalno silo 6700N¹. Pri prostem padu pa je sila skoraj 8-krat večja, a vrv še vedno zdrži obremenitev! To seveda ni mogoče, razen če bi imeli zelo elastično vrv (npr. vrv za bungee jumping), kar pa v filmu ni prikazano. Napaka je opazna tudi, ko se tako naglo in hitro ustavita, a ne doživita nobenih poškodb, kar pa seveda ni mogoče v resničnem življenju. Hitro povečanje ali zmanjšanje hitrosti lahko pri ljudeh pusti velike poškodbe; od zloma večjih kosti do poškodb notranjih organov. Notranji organi niso fiksirani v telesu in se gibljejo "s konstantno hitrostjo [tako po velikosti, kot tudi po smeri], če na telo ne deluje nobena sila". Zato z veliko hitrostjo zadenejo v prsni koš, ki ga je zaustavila vrv in se pri tem tragično poškodujejo.

---

¹ Vir informacije:

http://www.promontana.si/spletna-rgovina/izdelek/895/merlin_8mm_60m_vrv/

Analiza nam je torej dokazala, da prostega pada Batman in dekle v nobene primeru ne bi mogla preživeti.

VIRI IN LITERATURA

Internetni viri:

http://sl.wikipedia.org/wiki/Prosti_pad
http://sl.wikipedia.org/wiki/Newtonovi_zakoni_gibanja
<http://www2.arnes.si/~soprdrst/Gibanje/pospesek.htm>
<http://en.wikipedia.org/wiki/Acceleration>
<http://www.physics.org/>